

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ
ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

КЕАҚ «АХМЕТ БАЙТҰРСЫНҰЛЫ АТЫНДАҒЫ
ҚОСТАНАЙ Өңірлік университеті»

АЛТЫНСАРИН ОҚУЛАРЫ

*«ҚАЗІРГІ БІЛІМ БЕРУДЕГІ
ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАР:
СТРАТЕГИЯСЫ, МІНДЕТТЕРІ, ЕНГІЗУІ»*

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ
ҒЫЛЫМИ-ТӘЖІРИБЕЛІК КОНФЕРЕНЦИЯ

МАТЕРИАЛДАРЫ

I КІТАП

АЛТЫНСАРИНСКИЕ ЧТЕНИЯ

МАТЕРИАЛЫ

МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ

*«ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ
В СОВРЕМЕННОМ ОБРАЗОВАНИИ:
СТРАТЕГИЯ, ЗАДАЧИ, ВНЕДРЕНИЕ»*

I КНИГА

Қостанай қ., 2024 ж.

УДК 37.02
ББК 74.00
А 46

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ/ РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Куанышбаев Сеитбек Бекенович, география ғылымдарының докторы, доцент, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің Басқарма Төрағасы-Ректоры, Қазақстан; **Жарлыгасов Женис Бахытбекович**, ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің зерттеулер, инновация және цифрландыру жөніндегі проректоры; **Скударева Галина Николаевна**, педагогика ғылымдарының докторы, доцент, Ресейлік Мәскеу облысындағы Мемлекеттік жоғары білім беру ұйымы «Мемлекеттік гуманитарлық-технологиялық университеті» ректоры, педагогика кафедрасының меңгерушісі, Ресей; **Бережнова Елена Викторовна**, педагогика ғылымдарының докторы, Ресей Сыртқы істер министрлігінің Мәскеу мемлекеттік Халықаралық қатынастар институтының (университет) профессоры; **Есіркепова Кенжегүл Қабылғазықызы**, филология ғылымдарының кандидаты, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті Ө.Сұлтанғазин атындағы педагогикалық институтының директоры; **Сюндикова Данагуль Жаппасбаевна**, педагогикалық білім магистрі, Қостанай облысы әкімдігінің білім басқару басшысының орынбасары; **Калимжанова Роза Лаиковна**, PhD докторы, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының меңгерушісі; **Утегенова Бибикуль Мазановна**, педагогика ғылымдарының кандидаты, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының қауымдастырылған профессоры; **Смаглий Татьяна Ивановна**, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің, педагогика ғылымдарының кандидаты; педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының қауымдастырылған профессоры; **Жетписбаева Айсылу Айратовна**, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің Ы.Алтынсарин атындағы әдістемелік кабинетінің меңгерушісі.

«Қазіргі білім берудегі инновациялық технологиялар: стратегия, міндеттер, енгізу»: 2024 жылдың 23 ақпандағы Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары. I Кітап. – Қостанай: А.Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті, 2024. – 1404 б. = «Инновационные технологии в современном образовании: стратегия, задачи, внедрение»: Материалы международной научно-практической конференции, 23 февраля 2024 года. I Книга. – Костанай: Костанайский региональный университет имени А.Байтұрсынұлы, 2024. – 1404 с.

ISBN 978-601-356-350-3

Жинаққа «Қазіргі білім берудегі инновациялық технологиялар: стратегия, міндеттер, енгізу» атты Алтынсарин оқулары халықаралық ғылыми- тәжірибелік конференция материалдары енгізілген.

Жинақта Алтынсарин оқуларының «Қазіргі білім берудегі инновациялық технологиялар: стратегия, міндеттер, енгізу» атты Халықаралық ғылыми-практикалық конференциясының материалдары жарияланған. Онда білім беруді дамытудың жалпы бағыттары мен тенденцияларын айқындалып, сондай-ақ қолжетімділік пен инклюзивтілікті қамтамасыз ету, барлық деңгейлердегі мазмұнның құндылық аспектісін өзектендіру, білім беру ұйымдарында ашықтық пен ынтымақтастық ахуалын құру, білім беруді дамыту мен психологиялық-педагогикалық қолдаудың инновациялық форматтары мен тиімді тәжірибелерін енгізу, педагогикалық ғылым мен практиканы интеграциялау қарастырылған.

Конференция материалдары қазіргі білім беру контекстіндегі Ы.Алтынсариннің педагогикалық мұрасының өзектілігін, оқытудың гуманистік теориясының ғылыми негіздерін, қазіргі педагогикалық білім берудегі ғылым мен практиканың өзара байланысы мәселесін шешу жолдарын, интегративті жүйе ретіндегі кәсіпке дейінгі педагогикалық білім берудің маңыздылығын, цифрлық ресурстарды пайдалана отырып, педагогтардың инновациялық қызметке психологиялық-педагогикалық дайындығын қалыптастыру технологияларын енгізу ерекшеліктерін талқылауға арналған.

Бұл жинақтың материалдарын ғалымдар, жоғары оқу орындары мен колледж оқытушылары, мектеп мұғалімдері мен мектепке дейінгі тәрбиешілер, педагог-психологтар, магистранттар мен студенттер пайдалана алады.

В сборнике содержатся материалы Международной научно-практической конференции Алтынсаринские чтения «Инновационные технологии в современном образовании: стратегия, задачи, внедрение», определяющие общие направления и тенденции развития образования, такие, как обеспечение доступности и инклюзивности, актуализация ценностного аспекта содержания на всех уровнях, создание в организациях образования атмосферы открытости и сотрудничества, разработка и внедрение инновационных форматов и эффективных практик психолого-педагогического сопровождения, интеграция педагогической науки и практики.

Материалы Конференции посвящены обсуждению актуальности педагогического наследия Ы.Алтынсарина в контексте современного образования, научных основ гуманистической теории обучения, способов решения проблемы взаимосвязи науки и практики в современном педагогическом образовании, значения допрофессионального педагогического образования как интегративной системы, особенностей внедрения технологий формирования психолого-педагогической готовности педагогов к инновационной деятельности с использованием цифровых ресурсов.

Материалы данного сборника могут быть интересны ученым, преподавателям вузов и колледжей, учителям школ и воспитателям дошкольных учреждений, педагогам-психологам, магистрантам и студентам.

УДК 37.02
ББК 74.00

© Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті, 2024
© Костанайский региональный университет имени Ахмет Байтұрсынұлы, 2024

Тәжірибе жүргізу алгоритмі: Біз стаканды қамырмен жауып, вулканның түсіне бояймыз

- 2) суға қызыл гуашты араластырамыз
- 3) «кратерге» 2 ас қасық сода салыңыз.
- 4) 50–70 мл сірке суын құйыңыз
- 6) «жанартаудың атқылауын» байқа

Кесте 1– Тәжірибе қорытындысын жазуға арналған кесте.

	Іс әрекет	Не байқадың?
1	Гуашь пен суды араластырғанда	
2	«кратерге» 2 ас қасық сода салғанда	
3	Ас содасының үстіне 50–70 мл сірке суын құйғанда	
4	«жанартау қалай атқылайды?» деген сұраққа өз ойыңды қорытындыла	

Осы бір зерттеу сабақ үлгісінде мұғалім мен оқушы іс әрекеттері қандай болды?

Өз тәжірибемізді Питер Клайннің сөзімен қорытындылағым келеді: «Балаға өз бетімен зерттеуге мүмкіндік туғызған сайын одан әрі жақсы оқи түседі», – деген екен, демек, зерттеушілік іс әрекетті ұйымдастыруда ең басты роль білім алушының өзінде, ал мұғалімнің ролі тек бағыттаушы, жетелеуші және тыңдаушы ғана болатын болса, дарынды оқушылардың өздігінен ізденіп, жаңалық ашуына мүмкіндік бере аламыз.

Әдебиеттер тізімі:

1. Ыбырай Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы Ғылыми кеңесінің №5 хаттамасы, 21.04.2017. – 16 б.
2. Мектептегі ғылыми жұмыс (Республикалық ғылыми – әдістемелік журнал №2, 2018. – 3 б.
3. Әдіскер – методист (Республикалық ғылыми – педагогикалық журнал) №2, 2015. – 10 б.

ӘОЖ821

КӨРКЕМ МӘТІНДЕГІ ЭТНОМӘДЕНИ ЛЕКСИКАНЫҢ КОНЦЕПТУАЛДЫҚ МӘНІ

Есіркепова Кенжегүл Қабылғазықызы

фил.ғыл.канд., тілдер және әдебиет теориясы кафедрасының
қауымдастырылған профессоры
А.Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті
Қостанай қ., Қазақстан
E-mail: kenzhe.1810@mail.ru

Қанапина Сауле Ғалымбекқызы

фил.ғыл.канд., тілдер және әдебиет теориясы кафедрасының
қауымдастырылған профессоры
А.Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті
Қостанай қ., Қазақстан
E-mail: kanarina.71@mail.ru

Аңдатпа

Мақалада көркем мәтін тілінің мәдени–танымдық сипатын берудегі концептілердің көрінісі, тілдік тұлғаның когнитивтік деңгейі анықталды. Адам танымында жинақталған, реттелген дүние бейнесінің мәні, автордың дүнитанымдық көзқарасы, даралық бітімі мен стилін айқындайтын сөз қолданысы және прагматикалық ұстанымын таныпбілудегі қызметі қарастырылды.

Түйінді сөздер: *Концепт, стеоратип, архетип, фрейм, символ, ұлттық таным.*

Аннотация

В статье определено проявление концептуализма в передаче культурно–познавательного характера языка художественного текста, когнитивного уровня языковой личности. Рассмотрены сущность образа мира, собранного, упорядоченного в человеческом познании, авторский менталитет, использование слов, определяющих индивидуальность и стиль, и деятельность в познании прагматической позиции.

Ключевые слова: *Концепт, стереотип, архетип, фрейм, символ, национальное познание.*

Abstract

The article defines the manifestation of conceptualism in the transmission of the cultural and cognitive character of the language of a literary text, the cognitive level of a linguistic personality. The essence of the image of the world, collected and ordered in human cognition, the author's mentality, the use of words defining individuality and style, and the activity in cognition of a pragmatic position are considered.

Key words: *Concept, stereotype, archetype, frame, symbol, national cognition.*

Бүтін бір ұлттың ой–өрісінің, дүниетанымының ерекшелігін айқындауда зор маңызға ие концептілер туралы айтылған ғалымдардың пікірлерін жинақтап айтқанда, «концепт»–индивидтің, тілдік ұжымның дүние, жаратылыс, оның түрліше заттары мен құбылыстары туралы өмір тәжірибесі, білімдік аясы (көзқарасы, танымы) негізінде, өзі өмір сүретін әлеуметтік ортаның мәдениетін қабылдап, қалыптастырған танымдық, білімдік жүйесі [1, 59б]. Сондай–ақ, концепт – ұлттық дүниетанымның терең мағыналы құндылықтарын айқындайтын тілде көрініс тапқан күрделі бірлік. Тілдегі концептілер ұлттың, халықтың мәдениетіне, әдебиетіне, ғылымына, тарихына, тәжірибесіне, дініне тікелей тәуелді [2, 14б].

Мәдениетті бейнелеудің архетиптің қарастыруда лингвомәдени құбылыстар ретіндегі концептілердің лингвистикалық ерекшеліктері, тілдік бірлік ретінде стереотиптерде, этномәдени дәстүрлерде және ұлт менталитетінде көрініс табатындығы белгілі. Концептілердің халықтың концептосферасындағы орны мыналарды: бейнелер, прототиптік жағдайлар, стереотиптер, эталондар, мәдени формаларды анықтауға мүмкіндік береді. Сонымен қатар сөйлеудегі адамның мінез–құлқын және оның бөлігі ретінде сөйлеу этикетін, тіл мен дүниетанымның өзара байланысын көрсетеді. Ең маңызды тілдік бірліктердің бірі парамеялар, фразеологиялық бірліктер, афоризмдер, метафоралар т.б., бұлар халық санасының стереотиптері ретінде қызмет етеді.

Көркем шыңармадағы жазушы Б.Момышұлының «Ұшқан ұя» повесіндегі концептілік бірліктерді қарастыратын болсақ. Мысалы, «Қара» концептісінің мәнін ашатын мынадай ассоциациялар арқылы туындаған, тілдік қолданыстарды байқауға болады: *қара қазан, қара жол, қара су, қаражаяу, қара жұмыс, қара жер болу, қаратаяқ т.б.*

Ассоциация – дүниені тануда адам санасында алғаш пайда болатын ментальді сигналдар, білім алудың бір тәсілі. Ассоциация арқылы тану – бұрынғы тәжірибелер мен жанадан қабылданған түсініктер арасындағы байланыс [2, 3б]. Жалпы «Қара» деген сөздің біздің ұғымымыздағы қайғы–қасірет емес «қара» сөзі қоғамдағы кереғар құбылыстарды суреттеуде қолданылатын жамандықты, жауыздықты, арамдықты, зымияндықты, адамның басындағы сан алуан қасиеттерді ашудағы бейнелі сөз. Көп мағыналы сөз де түрлі реңкте жұмсалып өлеңнің қуатын арттырып, әрлендіре түседі. Мәтіндегі ой тереңдігі, тіл ұтқырлығы, сөз мәнерлігі осы көп мағыналы сөзден айқын көрінеді, проза мен поэзияда берілетін жалпы, қасиет пен киенің, ізгілік пен іңкәрліктің синонимі деп білеміз. Ал жазушы болса, «Ұшқан ұя» повесінде қара сөзін тұрақты сөз тіркесі негізінде қолданған. Мысалы, *Жаз бойы біздің ауылда сыйлы адам болып жүрді де, кейін сый–сыяпат жиып алып, өзінің қара жұмыста бірге болған тағдырлас жолдастарының еліне аттанып кетіп, содан қайтып оралған жоқ.* Фразеологиялық сөздікте «қара жұмыс – көбіне дене (қол) еңбегі туралы» деген мағынаны білдіреді. Бұл сөйлемде де концептілік бірлік осы мағынада жұмсалған.

Стереотип – этнолингвистикадағы «стереотип» ұғымына берілген интерпретация да белгілі бір зат туралы жинақталған топшылаулар мен пайым–түсініктердің, оларды талдаулардың жиынтығы ретінде түсіндіріледі. Стереотиптерді белгілі бір деңгейде адамның білімін көрсете алатын құрылым деп санауға немесе өмірлік тәжірибесінен түйген ойы, жасаған тұжырымы деп түсінуге болады, себебі стереотип – тіл иесінің санасында пайда болып, тілінде көрініс табатын оның ұлттық ділінің көрінісі [2, 36].

Повестегі «қара» концептісі арқылы қалыптасқан стереотиптерге тоқталсақ: Мысалы, *Оны байлап әкелген жігіттер ел адамдарына қамшы үйіргендей, қара бұлтты төндіре сөйлейді, қарабет болып қуылған ата–тегі*. Қазақ тілінің фразеологиялық сөздігінде «*қарабет болу – ұятқа қалу, ұятты болу*» [6, 1786] деген мағынаны білдіреді. Сөйлемдегі *қара бұлтты төндіру авторлық фразеологизмі*, елді қорқыту, үркіту мағынасында ассоциативті–бейнелі ақпаратты жеткізу және сөйлеу барысында ойдың анық көрінісін беруде жұмсалғандығы байқалады. Танымдық сөз тіркесі арқылы оқиғаның шындық бейнесі берілген. Мұнда окказионал сөздің бейнелі мағынасы сөздің қалыптасу сатысында жүреді. Аталған құрылымдар архетип, стереотип т.б. бұл процесстер ішкі байланыс арқылы немесе концептілерді талдауда лингвокогнитивті құбылыс ретінде, оның ішінде ұлттық ерекшелігі бар бірліктер түрінле байқалады.

Келесі концептілік құрылымдардың бірі – *символ*. Ойдағы дүниені танудағы, қиялдың күші жетпей дәл нақты бейнелеуді қажет етуге, рационалды ойды таңбалауда символ көмекке келеді. Символ ақиқат дүниенің аса дәріптелетін, қадірі білінген, бас игізетін ерекше қасиетімен танылған үздіктерін таңбалайды [2, 36]. Шығармада «қара» концептісі өзі символдық мәнде беріледі. Мысалы, *қара танитын адам, қара кемпір, қараша, қара дақ, қара жер болу, қара жол* т.б. тіркестерін қолдану арқылы «қара» концептісінің шығарманың негізгі ұйытқы сөз екендігін көрсетеді. ҚТС мағынасы 1. *Қара – көмірдің, күйенің түсіндей; 2. Қасиетті, киелі; 3. Қарапайым көрінген нәрсе, қарайған зат; 4. Бір нәрсенің нобайы, пішімі, аумақ, көлемі, сан мөлшері; 5. Этн. халық арасынан шыққан қарапайым адам, бұқара халық; 5. Жылқы, түйе, сиыр малдарының жалпы атысекілді* мағынаны білдіреді. Автор «қара» концептісін шығармасында фразеологиялық тіркес негізінде жұмсаған.

«Қара» концептісінің мәнін ашатын фреймдер: *қараша, су, қаражаяу, дақ, жұмыс, тізім, мал, жер болу, жол, қаратаяқ кедей, кемпір т.б.*

Фрейм – бұл концептілік жүйенің құрылымдық элементтерін танытатын қарапайым формасы. Ол концептінің ең жақын семаларынан құралады және ең жақын ассоциативтік, стереотиптік таңбалар арқылы көрініс табады [2, 36]. Фреймде дүние туралы қабылданған жалпы білім көрініс табады.

Ғалым Н.Уәли «Фрейм – стереотипті сананың ой бейнесі» деген анықтама береді. Когнитивтік лингвистикада фрейм термині «қандай да бір заттар мен құбылыстар, олардың арақатынасы туралы біздің санамызда орныққан, қалыптасқан стереотип құрылымы, ой бейнесі» мағынасында жұмсалады. Жазылған пайымдаулардан фреймнің көп компонентті, ауқымды концепт типіне жататыны туралы қорытынды пікір шығады [1, 686].

Қара танитын адам. Ол кезде біздің елде хат жазып, қара танитын адам некен–саяқ [4, 10 б]. Фразеологиялық сөздікте «*қара таныды*–хат біледі, сауаты ашылды» [6, 181 б] мағынасында берілген. Сөйлемде «*қара танитын адам*» фреймдік тіркесі жазушының әкесі Момыштың өз бетінше сауат ашып, хат танитын, барлық мәселенің шешімін табуда ат салысқан, еңбегінің нәтижесінде елге сыйлы адам болғандығы айтылады. Жазушының да айтып отырғаны ойы дәл осы негізде жұмсалған. Демек, жазушы тілінде «қара таныды» деп отырғаны қара сиямен жаза білетін, оқи алатын, сауатты адам бейнесі суреттеледі.

Қаражаяу. Ат үстінде де, қаражаяу кезінде де қарап жүрген сәті жоқты [4, 34 б]. Бұл фреймдік тілдік бірлік жазушының көкесінің образын ашуда қолданылған. Онда көкесінің пысықтығын, атпен жүрсе де, жаяу жүрсе де жай қол құсырып қарап жүрмейтіндігі жайында ой толғап, еске алады. Қазақ тілінің түсіндірмелі сөздігінде «қаражаяу– атсыз, көліксіз адам» [5, 477б] мағынасында берілген. Жазушының да айтып отырған ойы осы негізде айтылып, демек, «қара» концептісі жаяу адамның образын нақтылай түседі.

Қара қазан. Қамырды жұқалап жайып, ыстаған қара қазан түбіне кептеп жапсырып пісіреді [4, 58 б]. Бұл сөйлемде фреймдік тіркес екі мағынада жұмсалып тұр: біріншісі – түр–түсті білдірсе, екіншісі –киелі, қасиетті зат, қара қазан сөзі ұлттық таным негізінде, осымағынада берілген. Түсіндірме сөздікте «қара қазан»– күнде ошақтан түспейтін үлкен қазан» деген мағынада жұмсалған. Жазушы осы негізге сүйене отырып, қазақ ауылының қайнап жатқан тіршілігін көз алдымызға суреттей келе, ауыл ішінде барлығы сүйіп жейтін жұқпа дейтін тағамның болғандығын, сол жұқпаның үнемі қара қазанда дайындалатындығын әңгімелейді. Ал жалпы «қазан» деген ұғымның мағынасын зерделесек, ол–дәстүрлі қазақ қоғамында отбасының ырыс–несібесінің, берекесінің символы ретінде ерекше қастерленіп, қасиетті саналатын ас пісіретін – ыдыс. «Қара қазан»– тоқтық пен мырзалықтың айғағы, мол ас пен адалдық қазынасының бірлігі. Дана халқымызда «Елден қазан кетсе, қазақтан ырыс кетеді» деген түсінік бекерден–бекер қалыптаспаса керек.

Қара кемпір. Бәйбішенің балалары «қара кемпірдің ұрпағы» [4, 71 б]. «Қара кемпірдің ұрпағы» тіркесі арқылы берілген фреймдік құрылымы елге сыйлы, құрметті, дана, мықты кейіпкердің портреті ұлттық танымдағы қарт ананың бейнесін көрсетіп тұр. «Қара кемпір» фреймдік тіркесі қаламгердің әжесінің бейнесі. Яғни, бүкіл ауыл болып жазушының әжесін «қара кемпір» деп атаған. Сондай–ақ, бәйбіше балалары сол қара кемпірдің ұрпағынан тарағандығынан сыр шертеді.«Қара кемпірдің ұрпағы» авторлық қолданыс киелілік пен қасиеттіліктің символындай.

Қара мал. Менің алты қарам бар. Енді тағы алты қара керек [4, 54 б]. Жазушы мұнда фреймдік тілдік бірлікті ірі қара мал деген мағынада қолданған. Түсіндірме сөздікте «қара»– жылқы, түйе, сиыр малдарының жалпы аты» [5, 479б] мағынасын білдіреді. Жазушы өзінің кішкене кезінде ауылда дау шығып, билер шешімін таба алмай у–шу болып жатқан кезде Бабас деген азамат шешімін тауып, ірі қара малын жинап, айып ретінде төлеп, даушыларды өз елдеріне аттандырғандығы жайындағы оқиғаны есіне алып, сол жайында даяндалады. Жалпы осыдан–ақ, ертеде қазақ халқының тыныс– тіршілігін, мәселелерінің шешімін табуға септігін тигізетін, жағдайын жақсартатын да, жаман қылатын да ірі қара мал болғандығын байқауға болады. Яғни, қазақ халқының өмірінің маңызды –бір бөлшегі.

Қара жол. Ауыл қара жол үстіндегі жайлауда[4, 59 б].Түсіндірме сөздікте «қара жол – жүргінші көп жүретін үлкен жол» [5, 477б] мағынасында жұмсалады. Фреймдік нұсқа бір жағынан «қара» – сөзі түр–түсті білдірсе, екінші жағынан үлкен жолды білдіреді. Жазушы бұл фреймдік бірлік арқылы өзі тұрып жатқан ауыл адамдары қыстаудан шығып, жайлауға қоныстанып жатқан кездегі халықтың үлкен қара жол бойында орналасқандығын,бұл жол осы ауылдың тіршілік көзі ретінде де маңыздылығын көрсетеді. Сондай–ақ, аталған сөз тіркесі фразеологиялық сөздікте «қара жол – үлкен даңғыл жол» [6, 179б] мағынасында берілген. Демек, бұл фреймдік тіркесті екіншіден, яғни ұлттық таным негізінде саралауға болады. Атап айтсақ, «үлкен даңғыл жол – адамның өмір жолы, тоқтаусыз өтіп жатқан уақыты». Ол сенің шырылдап дүниеге келген сәттен бастап, соңғы демің шыққанға дейінгі аралықты қамтиды. Сол аралықта жүріп өткен жолың, жасаған іс–әрекеттерің, жеткен жетістіктерің мен кейбір жеңілістерің, тұлға болып қалыптасуыңның бағыт–бағдары іспеттес.

Концептілік құрылымдар арқылы адам баласының жеке, сонымен бірге жалпылама қабылдауы мен сезінуін байқауға болады. Танымға да, сезінуге де бірдей қатысты болуы концептінің түрлі дискурсқа бейімділігін көрсетеді. Шығармадағы лингвокогнитивті құбылыстар ретіндегі ұғымдар тілдік сипатқа ие психикада ерекше психикалық бейнеленген–суреттер, схемалар түрінде байқалады. Сонымен бірге, лингвомәдени бірлік ретіндегі концептілер ұлттық дүнитанымды, адам санасындағы этномәдени белгіні, этностың мінез–құлық стереотиптерінің тұжырымдамаларын және концепт–кодтар, шоғырланған түрде құндылық мағыналарды білдіреді. *Автордың өзіндік эстетикалық көзқарасы, эмоциялық қалпы, адамгершілік түсініктері концептілер арқылы танылады.*

Қара дақ. Жұрт ес жиып, өзді–өздеріне келгенше, күн бетіндегі қара дақ қайтып та қалған еді [4, 48 б]. Фразеологиялық тіркес арқылы берілген фреймдік тілдік бірлік 1916 жылғы соғыстың салдарынан болған қиыншылығы мол ауыр күндер көрінісін білдіргісі келген. ретінде Сол қиыншылықтардың беті қайтып, соғыстың аяқталып қалған шағы еді. Қарапайым халық ес жиып, етек–жеңдерін жинған кезді суреттеген. Яғни, жазушы тілінде «қара» концептісі бұл жолы ауыртпашылық пен қиындықтың, азапты күндердің бейнесі, көрсеткіші ретінде көрініс табады.

Қара су. Жалғыз атты кедей болса да, кісіден кіріптар болғанды қорлық санап, аз күн жарық дүниеде азаттық аңсап, қатықсыз қара су ішсе де, бай–манапқа алақанын жаймаған [4, 156]. Фразеологиялық сөздікте «қара су»–тек қана су, жай ғана судың өзі» мағынасында берілген [6, 181б]. Қазіргі күннің өзіндеде суды – қара су деп айтып жатады. Бұл дегеніміз оның түсінің қаралығында емес, оның маңызында, қасиетінде деп білеміз. Фразеологиялық тіркес арқылы берілген «қара су» фреймдік тілдік бірлік арқылы сол кезеңде әкесі Момыштың сауаттылығына байланысты ұлыққа писарь бол деген ұсыныстан бас тартып, қазіргі тіршілігін қанағат тұтып, өз азаттығын сыйлаған іс–әрекетінкөрсету көзделгенін байқауға болады.

Қара жұмыс. Жаз бойы біздің ауылда сыйлы адам болып жүрді де, кейін сый–сыяпат жиып алып, өзінің қара жұмыста бірге болған тағдырлас жолдастарының еліне аттанып кетіп, содан қайтып оралған жоқ [4, 49б]. Түсіндірме сөздікте «қара жұмыс– дене күшін қажет ететін жұмыс» [5, 477б] деген мағынада қолданылған. Жазушы өзінің жүріп өткен өмір жолын еске алу барысында, 1916 жылы соғысқа ер азаматтарды жиған сәтте өз ауылынан Қожақұлдың барғандығын, ештеңеге қарамастан қара жұмысты бірге жасаған, қиындықты бірге бастан кешкен жолдастарына жол тартқандығын тілге тиек етеді. Демек, жазушының «қара жұмыс» деп отырғаны соғыс кезінде жасалынған физикалық тұрғыдағы ауыр жұмыстар.

*Қарашаға, ендеше, қарашаға,
Кисе киім жарасар аласаға* [4, 7б].

Жазушы «қараша» деп қарапайым халықты меңзеп отыр. Бұл өлең жолдарындағы фреймдік тілдік бірлік жазушының әкесі Момыштың сұлу бойжеткенмен көпшілік ортада айтысып, бір–біріне деген көңілдерін білдіріп отырған сәттен алынған үзінді. Мұнда сөз арасында сұлу бойжеткеннің қарапайым халыққа не кисе де жараса кетеді деген ойы көрініс тапқан. Түсіндірме сөздікте «қараша– халық арасынан шыққан қарапайым адам, бұқара халық» [5,47 б] деген мағынаны білдіреді. Жазушы да өз шығармасында осы мағына негізінде қолданған. Себебі, ертеден қазақ халқы қарапайым халықты «қараша» деп тани білген.

Қара жерге қарап қалу. Мысалы Барын беріп, қара жерге қарап қалған Бабастың үйі ескі қоныстан көтеріле алмай, отырып қалған екен [4, 55 б].

Фразеологиялық сөздікте «қара жерге қарап қалу – қолында барынан айрылып қалу» [6, 178б] деген мағынада жұмсалып тұр. Бұл фреймдік тіркесте Бабас деген кейіпкердің даулы мәселені шешемін деп жүріп барлық малын айырылып кедейленіп,

әлеуметтік жағдайының төмендеп кеткендігінің салдарынан ел–жұрттың күлкісіне қалуы, қиналысы көрініс табады.

Лексика–фразеологиялық бірліктерде тілдің шындықты бейнелі көрсетудің барлық үш формасы жүзеге асырылады: бастапқы перцептивті сезімдік–көрнекі бейнелер; бастапқы қиялдың біріктірілген бейнелері (типтік жағдай, көрініс, оқиға, сценарий); метафоралық (ішінара және қосалқы ассоциативті бейнелер).

Қаратаяқ кедейлер. Жұт кезінде Жарылқаптар мал–мүліктен жұрдай болып, қаратаяқ кедейлерге теңескен екен [4, 716]. Бұл фреймдік нұсқада жазушы өзінің кішкене кезінде қалың мал мәселесінің, екі ел сүйек жаңғырту мақсатында балаларын атастыру салтының белең алып тұрған кезін тілге тиек етеді. Салдарынан ерте атастырып қойған екі елдің ата–анасының бірі аштық, жұт салдарынан кедейленіп, барынан айырылып қайтыс болғандығы жайында баяндалады. Фразеологиялық сөздікте «*қаратаяқ кедей* – тым жарлы, кембағал» [6, 1796] мағынасында берілген. Жазушы да оқиға желісін дамыту барысында фреймдік тіркесті дәл осы негізде қолданады. Яғни, адамның аса бір кедейленіп, әлеуметтік жағдайының тым төмендеп кетуін образды түрде жеткізеді. Шығарманың өн бойында «қара» сөзі – сол кезеңдегі құбылыстарды түрлі жағдайда суреттеп көрсетеді, жақсылық пен жамандықты, жауыздықты, арамдықты, зымияндықты, адамның басындағы сан алуан қасиеттерді ашудағы бейнелі сөз. Көп мағыналы сөз қолданысы түрлі реңкте жұмсалып, сөздің қуатын экспрессивтік мәнін арттырып тұр.

Көркем шығармадағы концептілік құрылым ретінде алынып отырған «Қара» сөзі арқылы мәтіндегі ой тереңдігі, ұлт дүниетанымын, тіл ұтқырлығы, сөз мәнерлігі айқын көрінеді.

Қорытындылай келе Б. Момышұлының «Ұшқан ұя» повесіндегі «қара» концептісін талдау барысында, «қара» концептісіне қатысты тілдік бірліктер болып табылатын: *қара су, қаражаяу, қара жұмыс, қара жер болу, қара жол т.б.* «қара» – «*қара бұлтты төндіре сөйлеу*», «*қарабет болу*» стереотиптері, «*қараша*», «*қара танитын адам*», «*қара су*», «*қаражаяу*», «*қара дақ*», «*қара жұмыс*», «*қара тізім*», «*қара жер болу*», «*қара жол*», «*қаратаяқ кедейлер*» т.б. фреймдік құрылымдар арқылы автор дүниетанымын, тілдік дүние суретін, халқымыздың этномәдени болмыс–бітімін байқауымызға болады.

Көркем мәтіндегі лексикалық қолданыстар тілдің бейнелі концептуалды негізі болып табылады. Шығармадағы концептілік тілдік құрылымдар авторлық таным, жалпы тілдік модель шеңберінде жүзеге асырылады. «Қара» концептісінің мағыналық интерпретациясындағы көріністер, бейнелі тілдік құралдар мен стилистикалық тәсілдер, фразеологиялық бірліктер ассоциативті түрде контексті толықтырушы және мәдени дәстүрге негізделіп, көрініс тапқан.

Әдебиеттер тізімі:

1. Нұрдәулетова Б.И. Когнитивті лингвистика. Оқулық. – Алматы: Қазақстан Республикасы Жоғары оқу орындарының қауымдастығы, 2011 –312 б.
2. Бияздықова Ә.Ә. Қазақ тіліндегі «Бақыт» концептісінің танымдық сипаты мен қызметі. Философия докторы ғылыми дәрежесін алу үшін дайындаған диссертацияның авторефераты, Алматы, 2014. –192 б.
3. Қордабаев Т., Қалиев Ғ. Жалпы тіл білімі. – Алматы, 2004
4. Момышұлы Б. Ұшқан ұя. Повесть, әңгіме, нақылдар. – Алматы: Атамұра, 2003.
5. Жанұзақов Т. Қазақ тілінің түсіндірме сөздігі. – Алматы: Дайк–Пресс, 2008.
6. Кеңесбаев І. Қазақ тілінің фразеологиялық сөздігі. – Алматы: ҚазАқпарат, 2007.

АЛҒЫ СӨЗ

ПРИВЕТСТВЕННОЕ СЛОВО

<i>Сеитбек Бекенович Куанышбаев</i> , география ғылымдарының докторы Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің Басқарма - Төрағасы - Ректоры	3
---	---

ПЛЕНАРЛЫҚ БАЯНДАМАЛАР

ПЛЕНАРНЫЕ ДОКЛАДЫ

<i>Eva Smetanová</i>	Humanistic learning theory in contemporary education and upbringing	5
<i>Бережнова Елена Викторовна</i>	Способы решения проблемы взаимосвязи науки и практики в современном педагогическом образовании	8
<i>Скударева Галина Николаевна</i>	Допрофессиональное педагогическое образование как интегративная система	11
<i>Сюндикова Данагуль Жаппасбаевна</i>	Качество образования костанайской области: реалии и перспективы	15
<i>Chudakova Vira Petrovna</i>	Features of the introduction of innovative technologies «formation of psychological readiness for innovative activity» and «development of psychological competence competitiveness personalities» using digital and stem methods in the practice of modern education	18
<i>Өтелбаева Салтанат</i>	Санкт-петербургте сақталған ыбырайдың үш хаты	24

**ҰЛТТЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚТАР НЕГІЗІНДЕ ТҰЛҒАНЫ РУХАНИ-АДАМГЕРШІЛІККЕ
ТӘРБИЕЛЕУ**

СЕКЦИЯ 1

**ДУХОВНО–НРАВСТВЕННОЕ ВОСПИТАНИЕ ЛИЧНОСТИ НА ОСНОВЕ БАЗОВЫХ
НАЦИОНАЛЬНЫХ ЦЕННОСТЕЙ**

<i>Абдикаримова Жанар Куандықовна, Бухарбай Қауя Сапарбекқызы</i>	Жас ұрпақтың бойына рухани-адамгершілік құндылықтарды қалыптастыру	30
<i>Абикенова Дариға Женисовна, Нурханова Шолпан Адильбековна</i>	Нравственное воспитание учащихся с особыми образовательными потребностями в рамках работы учителя-дефектолога.	33
<i>Абильгазина Жанар Тулегеновна, Ермагамбетова Айжан Бериковна</i>	Духовно–нравственное воспитание личности на основе базовых национальных ценностей на уроках истории Казахстана	37
<i>Агитаева Дария Тулегеновна, Аушахметова Арита Жемагулиевна</i>	Ұлттық құндылықтар – тәрбиенің түп қазығы	41
<i>Айсина Надежда Газизовна</i>	Взаимосвязь народных традиций и базовых национальных ценностей	45
<i>Айгүл Абай</i>	Мінез бен ақыл жарасса – адамгершілік ұтады	48
<i>Айтпаева Алия Богдановна, Тоғусаева Ажаргүл Казийкановна</i>	Қазіргі ұстаз келбеті: оқушыларды ұлттық құндылықтар негізінде тәрбиелеу	51
<i>Акижанова Асель Жаксыбаевна, Ержанова Рауза Константиновна</i>	Оқушылар мен мұғалімдердің этномәдени құзыреттілігін қалыптастырудың педагогикалық технологиясы	54
<i>Ақишева Балайым Жансеитовна, Айнабекова Акмарал Сабитовна</i>	Шәкірт бойына сапалы білім мен тағылымы мол тәрбие беру	58
<i>Аккулова Салтанат Арыстановна</i>	Ислами құндылықтардың тәрбиелік сипаты	61
<i>Алимова Назгуль Едресовна, Турсынова Елена Каирбековна</i>	Білім алушыларды жалпыұлттық құндылықтар негізінде білім бере отырып тәрбиелеудің маңыздылығы	65
<i>Алипбаева Гульжан Ағыбаевна, Нурова Асемауль Кожихановна</i>	Еріктілер қызметі арқылы студенттерге адамгершілік тәрбие беру	69
<i>Алтыбаев Нурбулат Муратович, Боканова Регина Ренатовна</i>	Духовно- нравственное воспитание в условиях современного образования	72
<i>Альжанова Куляш Есимовна, Жусупова Ирина Тулемрзаевна</i>	Духовно–нравственное воспитание личности на основе базовых национальных ценностей на уроках математики	75
<i>Аминова Алия Рафиковна</i>	Формирование духовно-нравственных ценностей у детей дошкольного возраста на основе базовых национальных ценностей	79
<i>Анасова Айнаш Бектурсыновна, Бекбулатова Ақмарал Балғабаевна</i>	Рухани-адамгершілік тәрбие тәрбиеленушілердің базалық ұлттық құндылықтарын қалыптасыру жүйесі ретінде	82

МАЗМҰНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Аралбаева Жулдузай Туребековна, Журкубаева Гульвира Темиркеевна</i>	Привитие школьникам базовых национальных ценностей на уроках истории и во внеурочное время	85
<i>Асылханова Гульнара Амантаевна, Тусова Асель Жанибековна</i>	Жас ұрпақты ұлттық құндылықтар арқылы тәрбиелеу	89
<i>Атоварова Юлия Анатольевна</i>	Духовно-нравственное воспитание на основе базовых национальных ценностях: понятие, цели и методы	92
<i>Афендулиди Елена Наилевна</i>	Музыкальное оформление урока казахского танца	96
<i>Аханова Айгерим Нагметовна, Дүйсенова Айзада Қайыргалиқызы</i>	Заманауи білім беруде ұлттық құндылықты дамыту – парызымыз	100
<i>Ахметшина Гульсия Хабриевна, Замалетдинова Зальфира Исаковна</i>	Духовно-нравственное развитие обучающихся в условиях обновленных ФГОС	105
<i>Ахметші Данагүл Достарқызы, Кадашева Шолпан Алпысбаевна</i>	Рухани адамгершілік тәрбие негізі – толеранттылық іспеттес	108
<i>Ашимов Айтпай Кенесович</i>	Духовно-нравственное воспитание в школе	111
<i>Әбсадық Алмасбек Ахметұлы, Арықбаева Жамила</i>	Троицк бастауыш мектебі және қазақ ағартушылары	113
<i>Әбсадық Алмасбек Ахметұлы, Қорғанбек Болат Сағынбекұлы</i>	Ы.Алтынсарин шығармаларындағы фольклор: типтік образдар мен дидактикалық сарындар	119
<i>Әлиасқарова Мейрамкүл Қуанышбекқызы</i>	Жеке тұлғаға ұлттық құндылықтар арқылы тәрбие беру	125
<i>Бадаева Менсулу Сейдағалиевна</i>	Ы. Алтынсарин шығармалары - тәлім мен тәрбиенің алтын діңгегі	128
<i>Бажалақова Гауһар Мұратқызы, Бегманова Дәметкен Әбілекқызы</i>	Ұлттық сананы оятатын математикалық сауаттылық есептерін құрастыру	132
<i>Байдилдина Асель Кенжахметовна, Торина Гүлжахан Қуанышқызы</i>	Ұлттық құндылықтар негізінде функционалдық сауаттылықты қалыптастыру	136
<i>Байсаматова Жұлдыз Мырзабековна</i>	Сабақтарда қазақ дәстүрлерінің элементтерін енгізе отырып, оқушыларды рухани-адамгершілікке тәрбиелеу	139
<i>Байтурсынова Инеш Туребековна</i>	Формирование ценностного отношения к природе через притчи, пословицы и поговорки казахского народа	142
<i>Балгабаева Гаухар Зкрияновна, Анасова Айнаш Бектурсыновна</i>	Тарихи жадыны қалыптастыру негізінде жастарды отансүйгіштікке тәрбиелеу	148
<i>Бейсекеев Асет Хасенович, Ахетов Хамза Нурланович Бекбергенова Салтанат Жакиевна</i>	Духовно-нравственное воспитание обучающихся Рухани –адамгершілік мұра негізінде заманауи тұлғаны қалыптастыру	152 155

МАЗМҰНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Берденова Сауле Жалғасовна</i>	Концепт счастье в казахской и русской языковых картинах мира	158
<i>Беркенова Гульнар Сейтжановна</i>	Духовно-нравственное становление личности обучающихся в процессе реализации воспитательной политики вуза	161
<i>Бозжигитова Гулбагдат Биртаевна, Кукеева Орынкуль Исмагуловна</i>	Сапалы білім бере отырып, ұлттық және адами құндылықтарды дәріптейтін ұрпақ тәрбиелеу	164
<i>Боканова Айгул Ахметсапина, Бекбулатова Акмарал Балгабаевна</i>	Ұлттық құндылық - ұлт болмысы	170
<i>Бондаренко Римма Анатольевна, Маранова Наталья Владимировна</i>	Духовно-нравственное воспитание на уроках музыки	173
<i>Боярская Ольга Васильевна</i>	Роль концертмейстера в воспитании духовно-нравственной личности на уроках хореографии	175
<i>Букарбаева Гаухар Отегенқызы, Ихсан Данияр Отегенұлы</i>	Ағартушы Ыбырай Алтынсариннің өмірі мен қызметі	179
<i>Бурцева Ирина Юрьевна</i>	Формирование культурной идентичности личности в рамках поликультурного образовательного пространства	183
<i>Вольф Ксения Валерьевна</i>	Современные требования к управлению воспитательным процессом в образовательной организации	187
<i>Вяткин Виталий Сергеевич, Вяткин Артем Сергеевич</i>	Воспитание духовно-нравственных качеств младших школьников посредством базовых национальных ценностей через уроки физической культуры в начальной школе	190
<i>Габдуллина Галия Гимеденовна</i>	Жалпы орта білім беретін мектептерде Махамбет Өтемісұлы өлеңдерінің көркемдігіне талдау	193
<i>Габдуллина Мирамкуль Шакиржановна, Кунакова Жанар Аманбаевна</i>	Ұлттық тәрбиенің алтын діңгегі	197
<i>Галина Луна Бакытжанкызы</i>	Духовно–нравственное воспитание личности на основе базовых национальных ценностей на уроках английского языка	200
<i>Галымжанова Зәуре Тойшыбекқызы, Маликзадинова Райхан Маликзадиновна</i>	Тұлғаны рухани-адамгершілікке тәрбиелеудегі А.Байтұрсынов шығармаларының ықпалы	204
<i>Гафиатуллина Гульназ Фегимовна</i>	Базовые национальные ценности как основа целостного пространства духовно-нравственного развития и воспитания обучающихся	208
<i>Губарь Светлана Владимировна</i>	Педагогическое наследие Ибрая Алтынсарина: уроки для современного образования в Казахстане	210

МАЗМҰНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Гуляева Наталья Петровна, Мацкевич Ольга Витальевна</i>	Духовно-нравственное воспитание на уроках русского языка и математики в специальной школе	215
<i>Давлетшина Анна Александровна</i>	Педагогические условия формирования безопасного поведения у детей дошкольного возраста	218
<i>Дауренбекова Айжан Барамбаевна</i>	Укрепление духовных корней: национальные ценности в процессе личностного воспитания	222
<i>Джумабаева Ардак Калибековна</i>	Ұлттық құндылықтар- рухани-адамгершілік тәрбиенің негізі	225
<i>Джумамухамбетова Батима Жамшитовна, Алтайбекова Канагат Турсынбаевна</i>	Лингвокультурологи-ческая компетенция как средство повышения мотивации обучающихся через общение к изучаемому языку и культуре духовной и социальной	229
<i>Доскеева Жанар Маулетовна</i>	Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру	233
<i>Дюсекеева Людмила Кабдулаевна</i>	Развитие духовно-нравственных ценностей у студентов колледжа	238
<i>Егемкулова Гулнур Арғынбаевна</i>	Мектеп оқушыларын рухани-адамгершілікке тәрбиелеу жолдары	242
<i>Егеубаева Гульназ Галимжановна</i>	Модель духовно-нравственного развития личности современного казахстанского ученика: принципы и практики	245
<i>Екзекова Дина Шарифовна, Фаткулина Лариса Николаевна</i>	Формирование экологической культуры как основа духовно – нравственного развития и воспитания дошкольника	249
<i>Ерекина Назыгуль Сержановна, Хамзина Күлшат Бақытжанқызы</i>	Оқушыларды «бір тұтас тәрбие бағдарламасы» арқылы рухани-адамгершілікке тәрбиелеу	253
<i>Ержанова Махаббат Маратовна, Бижанова Гульбагда Хасеновна</i>	Межнациональное общение детей и подростков как показатель воспитания толерантности	258
<i>Ермаганбетова Гулсум Казымбекқызы</i>	Ценностные основы духовно-нравственного развития и воспитания обучающихся	262
<i>Ермакова Татьяна Александровна, Байбулатова Айнагүл Маратқызы</i>	Математика и духовное воспитание: национальные ценности в очертаниях чисел	265
<i>Ерманова Айгуль Боранбаевна, Кәкімова Баян Дулатқызы</i>	Қазақ ою-өрнегінің тарихи және тәрбиелік мәні	267
<i>Есбергенова Куляим Амандыковна</i>	Базовые национальные ценности как основа духовно-нравственного развития и воспитания личности	271
<i>Есмагамбетова Гульжан Бердибековна</i>	Қазақ тілі сабақтарында оқушыларды рухани-адамгершілікке тәрбиелеу арқылы оқыту	276
<i>Жамбулова Айгуль Жакановна, Түлебаева Куляш Тунгушпаевна</i>	Қазақ халқы –рухани зор байлықтың мұрагері	279

МАЗМҰНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Жапанова Айнур Болатовна, Шершень Жанна Леонидовна</i>	Эффективные методы и походы в воспитании школьников на основе национальных ценностей.	282
<i>Жарасбаева Зибагуль Батырхановна</i>	Тұлға қалыптастыруда ұлттық құндылықтар негізінде білім мен тәрбие беру	285
<i>Житчаева Бахитжамал Ауесхановна, Нургазина Елена Игоревна</i>	Духовно-нравственное воспитание как условие гармоничного развития личности	289
<i>Жумабаева Анар Жумабаевна, Сейлова Ляззат Алдабергеновна</i>	Бала тәрбиесі – бесіктен	294
<i>Жумабаева Ментай Алпысбайқызы</i>	Духовно–нравственное воспитание учащихся на базе изучения русскому языку и литературе в казахских школах	297
<i>Жумагулова Айнагуль Аманжоловна</i>	Қазақ әдебиет сабақтарында ұлттық құндылықтарды игеру арқылы жеке тұлғаны дамыту	300
<i>Жусупова Сабина Толгатқызы</i>	Взаимодействие с родителями в процессе воспитания общечеловеческих ценностей у детей дошкольного возраста	303
<i>Жучкова Наталья Геннадьевна, Вяткина Татьяна Викторовна</i>	Духовно-нравственное воспитание и гармоничное развитие личности ребёнка через призму актёрского мастерства средствами эстетического образования	306
<i>Журсиналина Гульсум Сайлаукановна, Кукенова Бакыткуль Кабылдиновна</i>	Эффективные формы воспитательной работы формирования нравственно-духовной личности	310
<i>Жүніс Дархан Жақсылықұлы</i>	Национальное наследие в учебно-воспитательном процессе	313
<i>Имашева Динара Иманбаевна</i>	Ұлттық құндылықты насихаттау барысында «Көкпар» әдісін сабақтарда қолдану	318
<i>Исабекова Алия Нағашыбаевна, Ахметова Инеш Гайсаевна</i>	Духовно-нравственное воспитание – базовая основа современного образования	321
<i>Искалиева Рабига Мулкамановна, Искаков Жанторе Мухтарович</i>	Ыбырай Алтынсарин танымындағы жалпы адамзаттық және ұлттық құндылықтары	325
<i>Исмагулова Гульшат Хабидулловна, Бряннова Айсәуле Есимжановна</i>	Оқушы тұлғасын дамыту мен тәрбиелеудің рухани-адамгершілік негіздері	328
<i>Исмагулова Гульмира Сагалбаевна</i>	Обогащение духовно-нравственными представлениями и понятиями детей на основе базовых национальных ценностей на уроках начальной школы	333
<i>Кабылдина Акмарал Турғынбековна, Копбаева Айнур Габдоллаевна</i>	Музыка сабағында білім алушыларды ұлттық құндылықтары мен өнерге баулу арқылы кәсіптік шеберлігін арттыру	337
<i>Кадырбаева Жанылдық Мохторбековна, Иманбаева Сапаргуль Садвакасовна</i>	Ценностные установки духовно-нравственного развития и воспитания обучающихся	341

МАЗМҰНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Какимова Анель Сабитовна</i>	Эффективные направления и проблемы изучения казахского языка с детьми дошкольного возраста в условиях дошкольной организации	346
<i>Камалова Гулжанат Мирашовна, Нургалиева Бибигуль Галимжановна</i>	Қазақ тілі мен әдебиеті пәндерін оқыту арқылы оқушылардың бойында құндылықтарды қалыптастыру	350
<i>Кандалина Татьяна Валентиновна</i>	Воспитание искусством на основе национальных ценностей	353
<i>Карабасова Роза Казымовна</i>	Нравственное воспитание и социальная реабилитация детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей, в учреждениях семейного типа на примере Коммунального государственного учреждения «Детская деревня семейного типа «Жанұя» Управления образования акимата Костанайской области	357
<i>Караулова Хорлан Мизамовна, Нурахметова Айгуль Баязитовна</i>	Ұлттық құндылықтар негізінде тұлғаға білім мен тәрбие беру	361
<i>Каримова Лязат Аубакировна, Абдуллина Айман Тухановна</i>	Сабақ барысындағы ұлттық тәрбие негіздері	365
<i>Карина Аягүл Алпысбайқызы</i>	Ерекше білім беруді қажет ететін баланы логопедиялық сабақта сөйлеуін ұлттық құндылықтарды кіріктіре отырып дамыту	370
<i>Касенова Норгүл Шакировна, Нургалиева Гульназ Сабитовна</i>	«Күретамыр» - ұлттық құндылықты дәріптеу	373
<i>Кенешева Айгуль Каршигановна, Шагатаева Роза Шатеновна</i>	Ұлттық тәрбие – ұлт болашағы	376
<i>Кирдун Виктория Сергеевна</i>	Формирование казахстанского патриотизма и гражданской ответственности как основа духовно-нравственного воспитания младших школьников: из опыта работы	379
<i>Клименко Анна Ивановна</i>	Духовно-нравственное воспитание студентов в учебном процессе	382
<i>Кодола Лариса Васильевна, Ким Ольга Александровна</i>	«Приобщение дошкольников к культурному наследию казахского народа»	387
<i>Койшибаева Гульмира Шегебаевна, Телеген Айман Әзімбекқызы</i>	Обучение казахскому языку в дошкольной организации как эффективный метод формирования нравственно-духовных ценностей у детей	391
<i>Конвисарова Людмила Александровна</i>	Духовно-нравственное развитие студентов на занятиях по литературе	394
<i>Космаганбетова Гулим Бейсенбаевна</i>	Ы. Алтынсариннің педагогикалық идеялары жаңа заманның үндестігі	397
<i>Коцкая Ольга Григорьевна, Федянина Ирина Гавриловна</i>	Музей - как средство духовного воспитания подрастающего поколения	401

МАЗМҰНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Крузе Светлана Владимировна</i>	Воспитание нравственности и патриотизма дошкольников, в условиях летнего оздоровительного периода, как одна из существенных форм работы с детьми	406
<i>Куанышбаева Малика Талгатовна, Демисенова Шнар Сапаровна</i>	The issue of developing tolerance in youth in contemporary psychological and pedagogical literature	410
<i>Кульченко Елена Михайловна</i>	Духовно-нравственное воспитание личности на основе базовых национальных ценностей на уроках музыки и во внеурочной деятельности	413
<i>Куприянчик Марина Александровна</i>	Духовно–нравственное развитие через «Единую программу воспитания» на основе базовых национальных ценностей	417
<i>Курбаналиева Бакыт Жантилесовна</i>	Жасөспірімдердің мінез-құлқында болатын өзгерістерге отбасының ықпалы	421
<i>Кусаинова Улберген Рамазановна, Сактаганова Жанар Хансултановна</i>	Кітап-сарқылмас қазына	424
<i>Кусниярова Зарина Муратовна, Шалгимбекова Кенжегуль Сапышевна</i>	Проблема изучения теоретических аспектов формирования ценностных ориентаций	427
<i>Лазута Елена Владимировна</i>	Нравственно-духовные аспекты в работе с текстами на уроках развития слухового восприятия (из опыта работы)	431
<i>Маканова Анар Жаруловна</i>	Развитие коммуникативных навыков педагога-психолога как педагогической ценности	433
<i>Маланичева Анна Владимировна</i>	Особенности восточного типа воспитания: теоретико-методологический аспект	436
<i>Маликов Рустам Шайдуллоевич, Гиниятуллин Раниль Рамилевич</i>	Справедливость во взаимоотношениях членов семьи в утопическом гуманизме согласно суре 12 «Йусуф» Корана	439
<i>Мендыгалиева Жанагуль Акановна, Кыпшакбаева Акмарал Дулатовна</i>	Үш құндылық – ұлттық мүдде, ар – ұят, талап	443
<i>Мешелова Роза Жарасбаевна</i>	Ыбырай Алтынсарин шығармалары рухани құндылықтардың жаршысы	446
<i>Минайдарова Зауреш Мейрамкановна</i>	Білім алушыларды рухани-адамгершілікке тәрбиелеуде ұлттық педагогика элементтерін пайдаланудың маңызы	449
<i>Минайдарова Лязат Туреновна</i>	Базовые национальные ценности как основа духовно-нравственного воспитания личности	453
<i>Михайличенко Инна Александровна</i>	Духовно-нравственное воспитание: приоритет или пережиток прошлого?	356
<i>Молдагулова Гульшат Мухтаровна, Бейсенова Зульфия Сарбаевна</i>	Литературные образы как источник мудрости: духовное воспитание на уроках русского языка и литературы	459

МАЗМҰНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Молдахметова Гулнар Муратовна, Испаева Бибигуль Куанышевна</i>	Мектеп жасына дейінгі балалардың адамгершілік- рухани құндылықтарын қалыптастыру	464
<i>Молдахметова Кенжегүл Бейсенбаевна, Мирманова Гульсум Казымбековна</i>	Ұлттық құндылықтарға негізделген тәрбие – білім мен тәрбиенің сабақтастығының негізгі көрсеткіші	468
<i>Муканова Гульбану Мукашевна, Кабулова Гулшат Сериковна</i>	Білім мен тәрбие беру арқылы оқушы бойына ұлттық құндылықтар жүйесін қалыптастыру	472
<i>Мунтаева Алия Амировна</i>	Ұрпақты дұрыс тәрбиелеу үлкен қазына	475
<i>Муратова Алма Шариповна</i>	Произведения Ыбрая Алтынсарина, как средство духовно-нравственного воспитания детей младшего школьного возраста	479
<i>Муханова Саулегул Куандыковна, Дүйсембаева Гулнар Темировна Навий Лиза Набиевна, Егимбаева Ажар Кенесовна</i>	Ыбырай Алтынсариннің балаларға арналған шығармаларының рухани тәрбиелік мәні Әскери мамандардың күйзеліске төзімділігі - ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз етудің негізгі элементі ретінде	482 485
<i>Насрединова Акжаркын Есеметовна, Елеупова Куаныш Темирфайловна</i>	Особенности музыкального развития и творчества на уроках музыки	489
<i>Ничубай Елена Владимировна</i>	Формирование межэтнической толерантности и этнокультурной компетенции в полиэтнической образовательной среде	494
<i>Нугманова Асель Ахметкановна, Карина Кымбат Аманатовна</i>	Ыбырай Алтынсарин және халық ауыз әдебиеті	499
<i>Нурбаева Нуржамал Курдеевна, Маркина Зейнеп Бакитжановна</i>	Ыбырай Алтынсарин әдеби шығармаларының өмірлік өзектілігі мен құндылықтары	502
<i>Нурғалиева Алия Габиденовна, Феданова Лидия Владимировна</i>	Инновационные формы работы в патриотическом воспитании учащихся класса Жас Сарбаз	506
<i>Нурғалиева Алмагуль Жаиковна</i>	Успешность развития казахстанского общества в духовно-нравственном развитии личности.	509
<i>Нурғожина Гулбану Абикеновна, Казиева Улжан Исаевна</i>	Ұлттық құндылықтар– ұлтымыздың құнды мұрасы	513
<i>Нуржанова Алмаш Мылтыкбаевна, Сапарова Алмагуль Мағзумовна</i>	Научно-педагогический консалтинг как инструмент сопровождения профессионального развития педагогов: опыт, проблемы и направления	516
<i>Нуржанова Замирахон Фархадовна</i>	Эффективные способы формирования ценности национальной культуры у школьников	520
<i>Нурканова Анара Турғунбековна, Жамбалина Нургуль Габдурахмановна</i>	Ұлттық құндылықтарды қолдану арқылы қазақ тілін үйренуге қызығушылықты жандандыру әдістері	525
<i>Нурмагазумова Гульжан Канзадиновна</i>	Роль педагога в духовно-нравственном воспитании личности и развитии национальных ценностей	529

МАЗМУНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Нурмагамбетова Гульмира Турмановна, Биркемелова Энуза Бейсембаевна</i>	Духовно-нравственное воспитание ученика на уроках истории	532
<i>Нурманова Айнагуль Рахимжановна, Байменова Ботагоз Жумагалиевна</i>	Триединство языков через народные игры	536
<i>Нурмухамбетова Акмарал Сакеновна</i>	Дидактикалық кейс арқылыетті мүшелеп, табак тартуға үйретеміз	539
<i>Нурмухамбетова Каламкас Орынбаевна</i>	Бәсекеге қабілетті жеке тұлға қалыптастырудағы рухани адамгершілік тәрбие құндылықтары	542
<i>Омарова Айдана Уралкановна</i>	Духовно-нравственное воспитание личности через сотрудничество с родителями	545
<i>Опарина Арина Павловна, Шилыева Ольга Николаевна</i>	Духовно–нравственное воспитание личности на основе базовых национальных ценностей	548
<i>Оспанұлы Серікбай, Мырзағалиева Күлзада Мешітбайқызы</i>	Ыбырай тарихшы	552
<i>Редикульцева Юлия Владимировна, Бекмухамбетова Жанылдық Каирбековна</i>	Нравственно-патриотическое воспитание старших дошкольников через ознакомление с историей родного края	558
<i>Савина Владлена Яковлевна</i>	Духовно-нравственное воспитание в современном обществе через изучение темы любви в творчестве А. Ахматовой как условие формирования нравственных качеств учащихся на уроках литературы в школе	561
<i>Сагунбаева Асемгуль Шаяхметовна, Конкабаева Сапагуль Темиртаевна</i>	Ы. Алтынсарин ағартушылық идеялары: бүгінгі оқыту жүйесінде	565
<i>Сагунбаева Асемгуль Шаяхметовна, Туекпаева Асель Уралбековна</i>	Ыбырай Алтынсарин әңгімелерінің бала тәрбиесінде алатын маңызды орны	567
<i>Садвакасова Шарбан Райхановна, Жарбол Балнұр Тілектесқызы</i>	Ұлттық тәрбие ұлт болашағы	570
<i>Салыкова Асель Дарияновна, Бажирова Шаттык Рафхатовна</i>	Формирование поликультурной личности в контексте полиязычного образования	575
<i>Салыкова Гульшат Бильгибаевна, Оспанова Сабира Мукашевна</i>	Жеке тұлғаны ұлттық рухани-адамгершілікке тәрбиелеудің құндылықтары	578
<i>Самбулатова Гульшат Шукуровна, Айсенова Жазира Аскарловна</i>	Ыбырай Алтынсарин шығармаларындағы ұлттық құндылықтар	582
<i>Саналина Жанар Адилхановна</i>	Антикоррупционное воспитание дошкольников	585
<i>Саулебаева Анар Булатовна</i>	Фольклор – рухани-адамгершілік тәрбие құралы	588
<i>Сейтжанова Улбосин Кудайбергеновна</i>	Проблемы воспитания детей в семье в наследии восточных мыслителей	592
<i>Семашко Анна Александровна</i>	Особенности духовно-нравственного воспитания на основе базовых национальных ценностей школьников на уроках музыки	595

МАЗМҰНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Семенова Ирина Викторовна</i>	Формирование духовно-нравственных ценностей на уроках русской литературы	598
<i>Смагулова Айзада Муратовна</i>	А. Сейдімбек повестеріндегі драматизм мәселесі	603
<i>Снигирева Ирина Ивановна, Остапенко Людмила Георгиевна</i>	«Социокультурные аспекты музыкального воспитания на уроках музыки общеобразовательной школы»	607
<i>Спанова Ақгүл Спанқызы</i>	М. Әуезовтің «Абай жолы» роман-эпопеясын жоғары деңгейлі оқу мақсаттары негізінде жастар тәрбиесіне ықпал ете оқыту	611
<i>Стриканов Илья Валерьевич</i>	Развитие системы физического воспитания школьников на основе казахских национальных игр	615
<i>Суинкина Биалаш Балтиева, Ахметбекова Лаззат Кужегариновна</i>	С.Оспанұлының Ыбырайтануға қосқан үлесі	619
<i>Сулеймен Амина Нуржановна</i>	Ұлттық рухани құндылықтар негізіндегі адамгершілік тәрбиесі	622
<i>Султанова Айгуль Сартаевна, Какимжанова Сабина Акылбековна</i>	Бастауыш сынып оқушыларын сабақта және сабақтан тыс уақытта рухани-адамгершілікке тәрбиелеу	625
<i>Талтакова Мадина Назаровна, Алдыбергенова Асия Кадрхановна</i>	Духовно–нравственное воспитание личности на основе базовых национальных ценностей	630
<i>Тарасенко Ирина Юрьевна, Исатаева Алмагуль Канапьяновна</i>	Духовно–нравственное воспитание учеников школы-гимназии №18 на основе базовых национальных ценностей	634
<i>Таткенова Гульбану Хайдаровна</i>	«Жаңа қазақстандық патриотизмнің» маңыздылығы	639
<i>Ткач Надежда Алексеевна, Поварницын Владислав Вячеславович</i>	Национальная культура как уникальный источник изучения истории прошлого и настоящего.	642
<i>Токжанова Мейрамгуль Умирхановна, Амримова Жанылдық Сапабековна</i>	Б. Момышұлының қанатты сөздерінің тәрбиелік құндылығы	646
<i>Тукенова Гүлім Маратовна</i>	Бастауыш сынып оқушыларын ұлттық құндылыққа пәндер арқылы тәрбиелеу	649
<i>Тургаева Гүльсара Аманжоловна, Кельдибаева Бағиткуль Аманжоловна</i>	Ыбырай Алтынсарин шығармаларының идеясы өзге қаламгерлердің шығармаларының идеясымен үндесуі	652
<i>Түшіген Гүлнұр Бегалықызы, Мендыбаева Нургуль Уалиханова</i>	Мектепке дейінгі жастағы балаларды ұлттық құндылықтар негізінде тұлғаны рухани адамгершілікке тәрбиелеу	656
<i>Уразбаева Гульсм Шиндаулетовна, Сақауова Улболсын Жапарғалиевна</i>	Духовно-нравственное воспитание – базовая основа современного образования детей и молодежи	659

МАЗМҰНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Усембаева Асия Хамитовна</i>	Моральные дилеммы как средство нравственного воспитания учащихся	664
<i>Утенова Замзагуль Тастемировна, Бекбаева Салтанат Тулебаевна</i>	Рухани адмагершілік тәрбие - маңызды міндеттердің бірі	667
<i>Утюганова Зауреш Мухамедказиевна, Павлова Елена Михайловна</i>	Воспитательный потенциал уроков истории как один из главных факторов формирования личности обучающегося	673
<i>Хамзина Айман Жумагазовна</i>	Ұлттық құндылықтар рухани адамгершілікке тәрбиелеу құралы ретінде	678
<i>Хамзина Күлшат Бақытжанқызы, Ермаганбетова Акбота Жаналыковна</i>	Біртұтас тәрбие бағдарламасын жүзеге асырудың инновациялық тәсілдері	684
<i>Хасенова Айгуль Кажалымовна</i>	Духовно-нравственное воспитание - ключевой фактор развития и воспитания современной молодежи.	688
<i>Хорошева Тамара Брониславовна, Новикова Елена Васильевна</i>	Ознакомление детей старшего дошкольного возраста с декоративно-прикладным искусством удмуртов в контексте духовно-нравственного воспитания	691
<i>Шалдыбаева Бакытгуль Тулемисовна, Жакиева Уасила Тулемисовна</i>	Ұлттық құндылықтар- ұрпақты адамгершілікке тәрбиелеудегі басты құрал	694
<i>Шалтенова Культай Гаппазовна</i>	Жас ұрпақты ұлттық құндылықтар арқылы рухани-адамгершілікке тәрбиелеу	699
<i>Шарипбаева Айгуль Айтбаевна, Абаева Айгуль Маликовна</i>	Формирование базовых национальных ценностей личности средствами воспитательной работы	703
<i>Шаукенов Жангелді Арсенұлы, Шаукенова Зайда Жарасбекқызы</i>	Ұлттық құндылықтарды қалыптастыру және олардың өскелең ұрпақты адамгершілікке тәрбиелеудегі рөлі	707
<i>Швец Наталья Алексеевна, Попова Ольга Викторовна</i>	Духовно-нравственное воспитание в среде сибирской ментальности: архитектоника и практика	710
<i>Шишкина Елена Анатольевна</i>	Развитие духовной культуры личности через традиционный казахский танец	716
<i>Шолпанбаева Айгуль Кадыровна</i>	Ұлттық құндылықтар - тәрбие негізі	720
<i>Ясменко Руслан Александрович</i>	Духовно–нравственное воспитание личности на уроках физической культуры	724

**ҒЫЛЫМ МЕН ПРАКТИКАНЫҢ ИНТЕГРАЦИЯСЫ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ БІЛІМ
БЕРУДІ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДАМУДЫҢ ЗАМАНАУИ СТРАТЕГИЯСЫ**

СЕКЦИЯ 2

**ИНТЕГРАЦИЯ НАУКИ И ПРАКТИКИ – СОВРЕМЕННАЯ СТРАТЕГИЯ
ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ**

<i>Абдильдина Ляззат Маликовна, Матяш Светлана Анатольевна</i>	Интегрированные уроки и инновационные технологии на уроках в начальной школе	729
<i>Абдрахманов Арман Кабдешұлы</i>	Use of songs in the teaching english classroom	733
<i>Абдуллина Зоя Магзымовна, Баракатова Адия Галымовна</i>	«Ыбырай Алтынсарин -тұңғыш қазақ педагогы» дүниетану сабағында бастауыш сынып оқушыларының ауыз екі тілде сөйлеу дағдыларын арттыру	736
<i>Абдулова Альбина Жаксыбаевна, Жантимирова Сауле Булатовна</i>	Роль и значимость практической подготовки компетентного специалиста в условиях современного образования	742
<i>Абикенова Гульбану Абдырзаковна</i>	Модель ООН как инструмент глобального образования и сотрудничества	746
<i>Авдонькина Инга Викторовна</i>	Интеграция науки и практики как основное направление современной педагогики	749
<i>Айсина Алия Габбасовна</i>	Учебно-исследовательская работа и развитие творческой самостоятельности студентов колледжа	753
<i>Айтекова Анар Рапильбековна, Усенбаева Гулшат Амантаевна</i>	Ауыл мектептерінде білім алушылардың функционалдық сауаттылығын дамытуда инновациялық жобалау жұмыстарын жүргізудің маңыздылығы	757
<i>Айтимбетова Назгуль Бакибаевна</i>	Основы реализации деятельного и компетентного подхода в обучении иностранным языкам	761
<i>Александров Спартак Геннадиевич</i>	К вопросу об особенностях физического воспитания студентов Краснодарского филиала РЭУ им. Г.В.Плеханова	763
<i>Александрович Людмила Николаевна</i>	Формирование устойчивого познавательного интереса и способов удовлетворения его своими силами, через проектно-исследовательскую деятельность	767
<i>Алпысбаева Гулшат Мухамбетсалыковна, Кокышева Гульзира Оралбековна</i>	Жаңартылған бағдарлама негізінде білім берудегі инновациялық әдіс-тәсілдердің тиімділігі	770
<i>Амирова Евгения Леонидовна</i>	Из опыта применения элементов геймификации на уроках английского языка в начальной школе	773
<i>Апазова Александра Александровна</i>	Спортивные игры как средство формирования социальных навыков	777

МАЗМҰНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Артёмова Елена Михайловна</i>	Педагогическое сопровождение развитие одаренности учащихся как залог качества образования	780
<i>Афонина Раиса Николаевна</i>	Построение учебного содержания в логике конвергентного подхода	783
<i>Ахметжанова Ботакоз Жусуповна, Балтабаева Гультара Калиакбаровна</i>	Решение задач по математической оптимизации в рамках развития функциональной грамотности школьников	786
<i>Ахметжанова Ботакоз Жусуповна, Миргалиева Айнура Султановна</i>	Сопровождение мотивированных учащихся к обучению в общеобразовательной школе	791
<i>Ашимова Гулжайнар Абсамтаровна</i>	Lesson study provides new opportunities for teachers and students	795
<i>Баймухаметова Батила Тургинбаевна, Тансыкбаева Жамиля Тургинбаевна</i>	Формирование универсальных учебных действий при обучении химии через применение кейс-технологии	798
<i>Балтабаева Шнар Амантаевна</i>	Қазақ тілі мен әдебиет сабақтарында тыңдалым дағдыларын оқытудың мәселелері	804
<i>Баранник Айнагуль Куандыковна</i>	Геймификация образовательного процесса в начальной школе	808
<i>Батура Людмила Владимировна, Искаков Жанторе Мухтарович</i>	Значение и роль мониторинговых исследований в преобразовании школьной практики	812
<i>Бекмухамбетова Алмагуль Каиркановна, Байжанова Сауле Аскарбековна</i>	Развитие исследовательских навыков младших школьников на уроках математики	816
<i>Бектурганова Римма Чингисовна</i>	Как готовить педагогов – исследователей?	819
<i>Бергер Марина Сергеевна, Әкімгерейқызы Айслу</i>	Использование активных методов для развития естественнонаучной грамотности учащихся через исследовательскую деятельность	830
<i>Биманов Дарын Абдрахимович</i>	STEAM инновациялық интеграцияланған стратегия ретінде білім беру: озық тәжірибе, перспективалар	835
<i>Бондарь Надежда Сергеевна</i>	Образовательный квест как деятельностная форма организации учебного занятия	840
<i>Бубенцова Мария Васильевна</i>	Нейрогимнастика в коррекционной работе логопеда-дефектолога с детьми с ООП	845
<i>Вафин Дамир Аюпович</i>	Дискурс в современной историографической науке	848
<i>Визнер Галина Игоревна, Макатов Валихан Жаныбекович</i>	Современная стратегия инновационного педагогического образования на уроке технология через метод проекта	851
<i>Вильгельм Елена Петровна, Ермоленко Евгения Валерьевна</i>	Критериальное оценивание на уроках как средство мотивации младших школьников к учебной деятельности	854

МАЗМҰНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Виноградова Нина Валентиновна</i>	Виртуальные образовательные перспективы: изучение современных платформ для эффективного обучения	858
<i>Гевел Наталья Владимировна, Бублий Наталья Григорьевна</i>	STEAM - технологии на уроках биологии	862
<i>Гноевая Дарья Андреевна</i>	Игровое моделирование как метод обучения иностранному языку	868
<i>Гоферт Татьяна Алексеевна, Рослик Оксана Леонидовна</i>	Исследовательская деятельность младших школьников	873
<i>Гурская Светлана Владимировна</i>	Развитие концепции обучения физической культуре в условиях инклюзивного образования	877
<i>Данченко Татьяна Владимировна, Жиенбаева Алёна Владимировна</i>	Инновационные технологии в педагогической практике	882
<i>Даутбаева Жибек Асылхановна Калжанов Марат Умирбекович</i>	Методические основы аналогии и сравнения в процессе обучения математики	886
<i>Дементьева Анна Владиславовна</i>	Introduction of project method in english lessons	890
<i>Джаикова Меруерт Каппасовна, Джаикова Айгерим Дастановна</i>	Организация образовательного процесса в школе на основе синергетического подхода	895
<i>Джангабулов Олжас Талгатович</i>	Создание приложения генерации задач по химии школьного курса на основе среды программирование DELPHI	899
<i>Довгодько Виктория Андреевна</i>	Совершенствование математической культуры через исследовательскую деятельность в школе	902
<i>Домничева Людмила Казимировна</i>	Повышение качества образования – важнейшее условие формирования функциональной грамотности школьников	905
<i>Ельжанова Гайни Малдыбаевна, Жусупова Дарина Нурлибековна</i>	Кайдзен жоспарлау дегеніміз не және оны оқу үрдісіне қалай қолдануға болады?	909
<i>Ерденова Назгуль Бабашевна, Абитчанова Гульзада Закировна</i>	Функционалдық сауаттылықты қалыптастыру амалдары	913
<i>Еришева Гулнур Амантаевна</i>	Заманауи сабақ: дәстүр және инновациялар. үш тілдік білім беру проблемалары мен шешу жолдары	917
<i>Ермекова Канагат Турсуновна, Султанова Гулден Конысбайқызы</i>	Бастауыш сыныптарда жаңа технологияларды пайдалана отырып Ыбырай Алтынсарин шығармаларын оқыту	922
<i>Ертышпаева Жанар Жиентаевна, Ахметова Шолпан Бурабаевна</i>	Дарынды оқушылардың зерттеушілік іс- әрекетін дамыту	926
<i>Есіркепова Кенжегүл Қабылғазықызы, Қанапина Сауле Ғалымбекқызы</i>	Көркем мәтіндегі этномәдени лексиканың концептуалдық мәні	929

МАЗМУНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Еслямғалиева Зоя Сейсембаевна</i>	Работа с текстом как способ формирования читательской грамотности	935
<i>Ефимова Алёна Юрьевна</i>	Главный ключ успеха к повышению качества образования	939
<i>Жабаева Гульмира Калиаскаровна</i>	Применение активных методов обучения в начальной школе	943
<i>Жанабаев Адиль Талгатович</i>	Основы конвергентного образования в школьном курсе химии	946
<i>Жармухамбетова Айнагуль Жаксубековна</i>	Оқушылардың қазақ тілінде айтылым дағдысын қалыптастырудың тиімді әдіс-тәсілдері	949
<i>Жидебаева Диана Бексултановна</i>	The use of question answer-relationship (qar) strategy on improving students' reading comprehension	955
<i>Жиеналина Замира Талгатовна, Калжанов Марат Умирбекович</i>	Прикладные задачи как способ формирования математического мышления и культуры в обучении математике	958
<i>Жиенбаев Искендер-Зулхайдар Женгисбаевич, Бектурганова Зульфия Казиевна</i>	Проблемные ситуации как средство улучшения межпредметных связей химии и биологии на основе проблемного обучения	962
<i>Жумасаева Бибигуль Сагандыковна, Жумасаева Асель Сагандыковна</i>	Бастауыш сынып оқушыларын оқытуда қолданылатын озық инновациялық технологиялар – заман талабы	966
<i>Жунусова Айнагуль Халеловна, Нургалиева Наурызгуль Фазылжановна</i>	Оқушыларды ғылыми жұмысқа баулу	970
<i>Жусупова Дарина Нурлибековна, Жетпісбай Айзат Асылбекқызы</i>	Визуализация әдістерін қолдану арқылы математикалық модельдеу дағдыларын дамыту	973
<i>Ибраева Гульсара Турсуновна, Нуржанова Сандигул Түйебаевна</i>	Инновациялық технологиялар мұғалімнің кәсіби шеберлігін дамытудың негізі	976
<i>Ибраева Карлығаш Шунаевна</i>	Ранняя профилизация учащихся младшего школьного возраста в физико-математическом лицее	981
<i>Ибрашева Дамиткен Булатаевна</i>	Преподавание русского языка в школе с нерусским языком обучения	985
<i>Иванова Ирина Григорьевна, Нурпеисова Сабина Сериковна</i>	В содружестве наук	989
<i>Исина Асем Балгабаевна, Кәріғұл Баян Қайырханқызы</i>	Проблемалық оқыту әдісі арқылы оқушылардың зерттеушілік дағдыларын дамыту	994
<i>Исиргәпов Дамир Буранбаевич, Исиргәпова Нурбике Сейткасымовна</i>	Қазақстан тарихы мен математика пәндерінің интеграциясы арқылы қалайша функционалдық сауаттылықты дамытуға болады?	998
<i>Испулова Жанат Кереевна, Стешенко Светлана Койшеевна</i>	Применение визуальных технологий для развития учебной и познавательной активности младших школьников	1002

МАЗМУНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Кабденова Салтанат Калижановна, Шамганова Жансая</i>	Дискуссионные эссе жаздыру жолдары	1006
<i>Калжанов Марат Умирбекович, Смолянчук Виктория Николаевна</i>	Использование метода технологии критического мышления при изучении темы «Окружность»	1010
<i>Калиев Кабдрахман Ануарбекович, Досумов Арман Сабыржанович</i>	Актуальность инновационных подходов в обучении физической культуре и спорта на базе общеобразовательных школ	1014
<i>Калиев Кабдрахман Ануарбекович, Аушамина Гульсара Ашимовна</i>	Актуальные компетенции обучения математике в общеобразовательной школе	1019
<i>Калиева Сауле Ануарбековна, Садыкова Наталья Федоровна</i>	Актуальные вопросы преподавания русского языка и литературы в контексте билингвального обучения	1024
<i>Калимарданова Гульшат Джамбуловна, Жумагулова Роза Джамбуловна</i>	Математика сабағында оқушылардың функционалдық сауаттылығын арттыру	1029
<i>Калимжанова Роза Лаиковна, Фаттахутдинова Анастасия Радиковна</i>	Формирование готовности будущих учителей начальных классов к развитию функциональной грамотности	1034
<i>Калимжанова Роза Лаиковна, Хлюпка Юлия Викторовна</i>	Формирование профессиональной компетентности будущих педагогов в процессе обучения в вузе	1038
<i>Калинина Анастасия Александровна, Аканова Жазира Ахметкалиевна</i>	Интерактивное обучение как способ активизации познавательной активности обучающихся (на примере уроков английского языка)	1044
<i>Каппасова Шамшырак Еркиновна</i>	Химияны оқыту үрдісінде электронды оқулықтың алатын орны	1049
<i>Карабаева Гулнора Шарафитдиновна</i>	Современные тенденции развития образования в Узбекистане	1053
<i>Карпыкбаева Акмарал Сатыбалдиевна, Байгабилова Айжан Зиябековна</i>	Сингапурская технология как современный метод обучения в школе	1057
<i>Кассирова Олеся Александровна, Дебело Ирина Николаевна</i>	Использование концептуальных идей и элементов Reggio (реджио) педагогики в создании предметно-пространственной среды дошкольной организации	1061
<i>Касеева Наталья Владимировна</i>	«Перевернутый» урок – модель урока, настраивающая ученика на успех	1066
<i>Керлин Ирина Владимировна</i>	Степ – технология – одно из оптимальных условий совершенствования двигательной активности дошкольников	1070
<i>Ким Анна Ильинична, Селях Лидия Юрьевна</i>	Интеграция науки и практики на уроках химии в современном образовании	1073

МАЗМҰНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Ким Йоко Владимировна</i>	Инновационные технологии и их значимость в образовательном процессе в условиях цифровизации	1077
<i>Ковальчук Инна Александровна</i>	Современные подходы к инновационному развитию педагогического образования: интеграция науки и практики	1081
<i>Козганбаева Ментай Толеухановна, Саулебаева Асия Едиресовна</i>	Саралаудың мәселеге бағдарланған оқыту моделі оқушыларының зерттеушілік дағдыларын дамытуға қалай әсер етеді?	1085
<i>Конуспаев Амир Серикович, Калиев Самат Каратаевич</i>	Инновационные формы обучения физической культуре в общеобразовательной школе	1091
<i>Корнева Виктория Викторовна, Соколова Любовь Владимировна</i>	Развитие познавательных интересов младших школьников в проектной деятельности	1096
<i>Косимов Отабек Абдисалимович</i>	Проектно-ориентированное обучение как один из подходов инновационного развития педагогического образования	1101
<i>Космодемьянская Светлана Сергеевна</i>	Интеграция науки и практики в рамках педагогической практики студентов по химии	1106
<i>Кубегенова Айгерим Жанайдаровна</i>	Развитие речевых навыков на уроке английского языка в 5-7 классах посредством работы с текстом	1110
<i>Кузьмина Инга Валерьевна</i>	Интеграция математического и экономического содержания в образовательной деятельности	1117
<i>Курбанбаева Диларам Мухамовна</i>	Важность изучения истории педагогики для современного учителя	1120
<i>Куренова Назгуль Клышбаевна</i>	Пути развития функциональной грамотности на уроках математики как средство формирования фундаментальных математических навыков	1123
<i>Курманова Абосин Айтуаровна, Исенова Гульнара Бацугуловна</i>	Қазақ тілі сабақтарында оқушылардың функционалдық сауаттылығы	1126
<i>Қарабала Гүлнара Айтмағамбетқызы, Айтимова Айгуль Каратаевна</i>	Қазақ тілінде емес мектептерде қазақ тілі мен әдебиет сабағында айтылым дағдысын дамыту жолдары	1129
<i>Лаврухина Александра Витальевна</i>	Использование инновационных подходов обучения как средство формирования практических навыков зож на уроках физической культуры	1132
<i>Литвина Елена Валерьевна, Афонина Раиса Николаевна</i>	Педагогическое проектирование как инструмент преобразования педагогических объектов	1136
<i>Майстренко Валерия Юрьевна, Ушакова Марина Ивановна</i>	Критериальное оценивание на уроках русского языка и литературы как способ формирования творческой и конкурентоспособной личности	1139

МАЗМҰНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Мальтиева Кмбат Бисенгалиевна</i>	Личностно - ориентированное обучение учащихся на уроках географии (из опыта работы)	1145
<i>Манубаева Майсара Омоновна, Досанова Нургуль Сейткалиевна</i>	Қазақ тілі мен әдебиет сабақтарында оқушыларды мәтінді интерпретация процесіне жетілдіру жолдары	1151
<i>Миничкин Роман Иванович</i>	Развитие профессиональных компетенций и навыков учителя физической культуры	1156
<i>Михеева Равиля Салаватовна, Сарамов Руслан Юрьевич</i>	Физическая культура, как средство формирования здорового образа жизни школьников в условиях обновленного образования	1159
<i>Муканова Жанерке Жандаровна</i>	Дифференциация принциптері негізінде менталды карта арқылы оқушылардың белсенділігін арттыру	1161
<i>Мукашева Гульмира Казбековна, Смаглий Татьяна Ивановна</i>	Модель формирования психологической устойчивости студентов к негативному информационному воздействию	1166
<i>Мурзалинова Алма Жакимовна</i>	Компетенции непрерывного профессионального развития будущих педагогов как ключевой фактор обновления образовательных программ	1170
<i>Мынбаева Жанар Тасбулатовна, Алимгазина Асел Балгабаевна</i>	Шағын жинақталған мектеп жағдайында жаратылыстану-математикалық сабақтар бағытында STEAM-білім берудің негізі ретінде жоба әдістерін енгізу	1175
<i>Мынбаева Жанар Тасбулатовна, Забякина Оксана Сергеевна</i>	Опыт внедрения STEAM-подходов в практику преподавания химии и биологии	1182
<i>Науменко Ирина Яковлевна, Оспанова Ляззат Балтабаевна</i>	Особенности руководства научно-исследовательской деятельностью школьников	1186
<i>Новиков Михаил Васильевич</i>	Совершенствование системы управления образовательной организации. Когнитивный подход	1191
<i>Нурканова Жанбота Серкешевна</i>	Здоровьесберегающие технологии в образовательном процессе: интеграция на уроках физической культуры и ОБЖ	1196
<i>Нуркина Батима Ауезхановна, Нурғалиева Сауле Бауржановна</i>	Білім беру саласында дара ұстаздың рөлі	1200
<i>Овчаренко Елена Владимировна, Вайс Людмила Владимировна</i>	Межпредметная связь на уроках математики, как средство повышения мотивации обучающихся	1204
<i>Олексюк Тамила Владимировна, Султанова Амангуль Еркебулановна</i>	Непрерывное профессиональное развитие педагогов в форматах эффективных практик	1206
<i>Орехова Виктория Сергеевна</i>	Формирование ключевых компетентностей учащихся через проектную деятельность	1210
<i>Ормамбекова Асель Кайратовна</i>	Білім беру мазмұнын жаңарту жағдайында критериялды бағалау арқылы мектеп оқушыларының пәндерді оқуға деген танымдық қызығушылығын дамыту	1214

МАЗМУНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Оспанова Шынар Бектепбергенқызы, Оспанов Манат Габдракипович</i>	Мектептік білім берудегі информатика мен өнердің интеграциясы	1218
<i>Пегалева Елена Васильевна, Цымбалюк Наталья Сергеевна</i>	Координация качества образования в условиях развития школы	1221
<i>Петренко Марина Леонидовна</i>	Развитие функциональной грамотности школьников средствами уроков русского языка и литературы в условиях цифровой среды	1227
<i>Птицына Анастасия Андреевна</i>	Интеграция науки и практики как необходимое условие совершенствования уровня образованности в области экологии	1231
<i>Рахимбеков Темирлан Серикович, Кудибаев Орынғали Уринбасарович</i>	Развитие сварочных технологий в современном мире	1236
<i>Роллан Жанетта Ролланқызы</i>	Кейбір әдістемелік тәсілдердің оқушылардың экологиялық дүниетанымын жетілдіруге әсері	1239
<i>Савенкова Фарида Расиховна</i>	Развитие функциональной грамотности через «CASE-технологии» на уроках математики	1244
<i>Садвакасов Алмас Жумашевич</i>	География сабақтарында PBL технологиясын қолдану арқылы оқушылардың зерттеушілік дағдыларын дамыту	1248
<i>Сайпилов Ербулат Сидоллаевич</i>	География сабағында проблемалық оқыту арқылы оқушылардың зерттеушілік дағдыларын қалай дамытуға болады	1253
<i>Сатылы Айғаным Елубайқызы</i>	Оқушылардың креативті жазу қабілетін қалай дамытуға болады?	1258
<i>Сейтимова Юлия Михайловна</i>	Тесты PIRLS для развития читательской грамотности	1264
<i>Серикбаева Зарина Кайбаровна</i>	3D моделирование в учебном процессе как способ раскрытия творческого потенциала обучающихся	1268
<i>Серікова Гүлназ Серікқызы</i>	Жоғары сынып оқушыларының ағылшын тілінде коммуникативтік дағдыларын қалыптастыруда сюжеттік-рөлдік ойындарды қолданудың маңызы	1272
<i>Синько Олеся Викторовна</i>	Квесты и веб-квесты как инструмент повышения мотивации студентов при обучении математики (на материалах обобщения опыта)	1277
<i>Смоляная Марина Николаевна</i>	Интеграция науки и практики в языковом образовании школьников казахстана, формирование инновационной направленности деятельности преподавателя английского языка и возможности внедрения инновационного опыта в практику школьного языкового образования	1283
<i>Сологуб Галина Ивановна</i>	Развитие функциональной грамотности учащихся через реализацию STEM-подходаи проблемно - ориентированного образования на уроках математики	1287

МАЗМУНЫ

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Сошкин Андрей Викторович, Раимкулов Адильбек Сертаевич</i>	Адаптированное дуальное обучение по германской программе GIZ	1293
<i>Степанова Александра Анатольевна, Астахова Людмила Васильевна</i>	Интегрированный подход к развитию функциональной грамотности в начальной школе: роль и значение рабочей тетради	1298
<i>Столяренко Ольга Александровна</i>	Активное слушание на уроке музыки в общеобразовательной школе	1302
<i>Тамабекова Саулет Махатовна</i>	Мұғалімдердің іс-тәжірибесін рефлексия арқылы жетілдіру	1307
<i>Тарасенко Светлана Сергеевна</i>	Стратегии развития при внедрении искусственного интеллекта: их положительные и отрицательные стороны в современном образовании	1311
<i>Терновая Ольга Валерьевна, Шаханова Марияш Орманбековна</i>	Развитие профессиональных компетенций педагогов на примере деятельности Костанайского строительного колледжа	1315
<i>Тихонова Лидия Владимировна</i>	Использование интерактивных методов обучения для формирования мыслительных процессов через практическую деятельность на уроках математики	1317
<i>Уалиева Назым Толеубековна</i>	Формирование компетенций непрерывного профессионального развития в условиях педагогической практики и подготовки выпускного квалификационного проекта	1321
<i>Утегенова Бибикуль Мазановна</i>	Тенденции и факторы обеспечения качества обучения в высшей школе	1327
<i>Утегенова Сауле Тулешовна</i>	Заң пәндерін оқытудағы қолданылатын әдістер	1330
<i>Фахудинова Ирина Владимировна</i>	Информационные технологии как инновации в учебной деятельности	1333
<i>Федотова Наталья Сергеевна</i>	Критериальное оценивание на уроках математики как средство активизации познавательной деятельности младшего школьника	1337
<i>Фудашкина Людмила Александровна</i>	Инновационные технологии в современном образовании: инновации в образовании	1341
<i>Хайдаршина Татьяна Николаевна, Сельханова Дина Витальевна</i>	Использование практико-ориентированных заданий как один из факторов развития функциональной грамотности младшего школьника	1345
<i>Хамзина Зура Исахметовна</i>	Развитие интеллектуальных способностей и функциональной грамотности при решении задач по химии	1349
<i>Цубера Светлана Геннадьевна, Касеинова Карлыгаш Кадильбековна</i>	Критериальное оценивание на уроках русского языка, как средство мотивации учебной деятельности	1353

МАЗМҰНЫ
СОДЕРЖАНИЕ

<i>Чуманина Наталия Валентиновна</i>	Интеграция науки и практики - современная стратегия инновационного развития педагогического образования	1357
<i>Шахназарова Наира Владимировна</i>	Тренинг как основной метод формирования soft skills	1361
<i>Шаяхметов Берик Нагашыбаевич</i>	Жаңартылған білім беру аясында «көркем еңбек» білім беру бағдарламасының оқыту мазмұны	1365
<i>Шаяхметов Ильяс Нурланулы</i>	Жеткіншек жастағы боксшыларды дайындауда даярлық жаттығуларды қолдануды эксперименттік зерттеу	1369
<i>Щетинкина Светлана Ефимовна</i>	Влияние активных методов и приемов обучения на формирование положительной мотивации школьников при изучении математики	1374
<i>Юрк Татьяна Владимировна</i>	Развитие функциональной грамотности на уроках обучения грамоте	1378
<i>Мазмұны / Содержание</i>		1382

**«ҚАЗІРГІ БІЛІМ БЕРУДЕГІ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАР: СТРАТЕГИЯ,
МІНДЕТТЕР, ЕНГІЗУ» АТТЫ АЛТЫСАРИН ОҚУЛАРЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-
ПРАКТИКАЛЫҚ КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛДАРЫ**

**МАТЕРИАЛЫ
МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ АЛТЫНСАРИНСКИЕ
ЧТЕНИЯ «ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В СОВРЕМЕННОМ ОБРАЗОВАНИИ:
СТРАТЕГИЯ, ЗАДАЧИ, ВНЕДРЕНИЕ»**

Материалдар жинағын
Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай
өңірлік университеті
Ө.Сұлтанғазин атындағы педагогикалық
институтының
педагогика, психология және арнайы білім
беру кафедрасында теріліп, беттелді

Компьютерлік беттеу:
Жетписбаева А.А., Ермаганбетова А.Б.

Мекен-жай:
110000, Қостанай қ., Байтұрсынов көш. 47
(Пединститут ғимараты, Тәуелсіздік к-сі
118, 626 каб.)
Тел.: 8 (7142) 54-58-74 (ішкі 120).

Пішімі 60*84/18.
Көлемі 87,7 б.т.
Электронды нұсқасы университеттің
ksu.edu.kz сайтында орналастырылған
мамыр, 2024 жыл

Сборник материалов набран и сверстан
кафедрой педагогики, психологии и
специального образования
педагогического института
им. У.Султангазина
Костанайского регионального
университета им. Ахмет Байтұрсынұлы

Компьютерная верстка:
Жетписбаева А.А., Ермаганбетова А.Б.

Адрес:
110000, г. Костанай, ул. Байтұрсынова 47
(корпус Пединститута, ул. Тауелсиздик
118, каб. 626).
Тел.: 8 (7142) 54-58-74 (вн.120)

Формат 60*84/18.
Объем 87,7 п.л.
Электронный вариант размещен на сайте
университета ksu.edu.kz
май 2024 год